

NOTAT

Bemærkninger til Jens Ellegaards indlæg af 14. maj 2020

Jens Ellegaard (J.E.), der ejer jord i oplandet til SK Forsynings Nordre kildeplads, har den 15. maj 2020 fremsendt en række bemærkninger vedrørende grundvandsbeskyttelse i tilknytning til, at forslaget til indsatsplan er under politisk behandling. Han har suppleret bemærkningerne ved mail af 26. maj. Administrationen er blevet bedt om at kommentere på indlæggene. I det følgende vil administrationen kommentere de vigtigste forhold. Administrationen har i Jens Ellegaards første indlæg angivet med bogstaver i margin de afsnit, der kommenteres på.

Der er tale om indlæg af forholdsvis teknisk karakter, hvilket administrationens bemærkninger herunder også bærer præg af.

a) Generelle bemærkninger

- Indsatsplaner blev indført i 1998 fordi man fra central side konkluderede, at den generelle regulering af pesticider og nitrat ikke var tilstrækkelig alle steder. Indsatsplanerne skulle beskrive den supplerende målrettede beskyttelsesindsats i de områder, hvor den generelle regulering ikke sikrer grundvandet tilstrækkeligt. Dette er fortsat hovedformålet med indsatsplaner.
- Udgangspunktet for indsatsplanerne var, at Staten skulle udpege de særligt sårbare områder, hvor den generelle beskyttelse ikke slår til. Indenfor disse områder, skulle kommunerne træffe beslutning om behovet for supplerende beskyttelsesindsatser. Miljøstyrelsen har senest i 2019 skønnet, at 5-15 % af danske lerjorder er mere sårbare end godkendelsesordningen for pesticider dækker. BNBO'erne udgør til sammenligning ca. 0,5 % af Danmarks areal. Det har imidlertid vist sig svært at finde en metode til udpegning af de lerjorde, der er velbeskyttede overfor pesticider, og de lerjorder, der er sårbare overfor pesticider. Der foreligger derfor fortsat ikke en statslig udpegning af pesticidesårbar lerjorder. Denne situation var formentlig en væsentlig del af baggrunden for at Naturstyrelsen den 6. oktober 2011 sendte et brev med vejledning til kommunerne om indsats overfor pesticider (vedlagt).
- Ifølge brevet fra Naturstyrelsen kan kommunerne udpege sprøjtefrie områder, selvom der for lerjorder ikke foreligger en statslig pesticidesårbarhedskortlægning. Af samme brev fremgår det, at *"en kombination af konkret viden om stor grundvandsdannelse, viden om den konkrete arealanvendelse samt viden om forureningskilder vil dermed kunne udgøre et tilstrækkeligt grundlag for kommunens vurdering af, hvorvidt det er nødvendigt at iværksætte en indsats for at beskytte grundvandet mod pesticider"*.

Specifikke bemærkninger til Jens Ellegaards indlæg.

- b) *J.E. mener, at "udkast til indsatsplan har en meget mangelfuld gennemgang af behov for indsats" og at "man benytter fund af for længst forbudte pesticider som begrundelse"*

Jævnfør ovenstående generelle bemærkninger, er det ikke i dag muligt at dokumentere,

hvilke områder, der er velbeskyttede overfor pesticider, og hvilke områder der er sårbare. Afgørelsen om hvilken indsats der skal gennemføres, må derfor træffes på baggrund af en mere overordnet og samlet vurdering, hvor blandt andet hensynet til områdets forsyningsmæssige betydning bør inddrages. Derfor er det også i høj grad et politisk spørgsmål, hvilken indsats der skal gennemføres. Som nævnt vurderede Naturstyrelsen, at viden om stor grundvandsdannelse, viden om arealanvendelse og om forureningskilder kan udgøre et tilstrækkeligt grundlag.

På side 25 i vejledningen om indsatsplaner oplister Miljøstyrelsen en række forhold som kommunerne f.eks. kan inddrage i sin vurdering af beskyttelsesbehovet (ikke specifikt for pesticider). Følgende forhold nævnes:

- Grundvandsdannelsens størrelse,
- Grundvandets transporttid til indvindingsboringerne,
- Den naturlige beskyttelse af grundvandet (fx udtrykt som reduceret lertykkelse),
- Fund, derunder størrelsen af fund, af nitrat, i dag godkendte plantebeskyttelsesmidler eller andre miljøfremmede stoffer i grundvandet, eller
- Konsekvenser for vandforsyningsstrukturen ved forurening af grundvandet.

Det er i høj grad disse forhold, der ved udarbejdelsen af planforslaget er inddraget i vurderingen af beskyttelsesbehovet. De prioriterede indsatsområder (sprøjtefrie områder) er afgrænset på baggrund af transporttid og reduceret lertykkelse (idet lertykkelsen ligger til grund for afgrænsningen af indsatsområderne).

J.E. kritiserer at *"man benytter fund af forbudte pesticider som begrundelse for indsats på trods af at MST's vejledning s. 30 specifikt nævner, at man ikke bør bruge fund af forbudte pesticider som begrundelse for beskyttelse i et indsatsområde"*.

Ordret gengivet står der på den nævnte side: *"Kommunerne bør derfor ikke isoleret set bruge fund af disse stoffer i sin vurdering af behovet for beskyttelse i et indsatsområde"*. Forslaget til indsatsplan bygger da også på en samlet vurdering af grundlaget, hvor fund af miljøfremmede stoffer indgår sammen med andre data og vurderinger, herunder de pågældende grundvandsressourcers betydning for vandforsyningen.

- c) *J.E. skriver: "tyndt lerlag siger ikke noget om risikoen for udvaskning af pesticider" og "man benytter i flæng lerlag som begrundelse selvom det ikke er relevant for pesticider"*.

Administrationen er ikke enig i, at det er irrelevant at inddrage lerlagstykkelser i vurderingen af grundvandets sårbarhed overfor pesticider. Når man taler om *lerjord* henholdsvis *lerlagstykkelser* er det vigtigt at forstå forskellen på disse begreber. *Lerjord* er betegnelsen for jorder, hvor de øverste jordlag (omkring 1 m) har et højt indhold af ler. Sådanne jorder er dominerende i planområdet. *Lerlagstykkelser* er derimod betegnelsen for den samlede tykkelse af lerlagene (ofte moræneler) over det grundvandsmagasin man indvinder vandet fra. Indsatsområderne er udpeget, hvor lerlagene er relativt tynde. Som J.E. peger på, viser erfaringerne fra VAP, at pesticider i højere grad udvaskes fra *lerjorde* end fra sandjorde. Det vurderes at skyldes, at udvaskningen på *lerjorde* hovedsageligt sker via sprækker, hvor udvaskningen kan ske meget hurtigt. Pesticider er designet til at blive nedbrudt på terræn/plantedække eller i de øverste jordlag. Hvis pesticider udvaskes fra rodzonen, er det for mange stoffers vedkommende begrænset hvilken nedbrydning, der herefter sker. Det har vist sig, at dybe sprækker er almindeligt forekommende i moræneler. Sprækkerne strækker sig oftest ned til maksimalt 10 meters dybde. I disse

sprækker kan der ske en meget hurtig vandtransport og derfor også transport af forurenende stoffer. Alt andet lige ser kombinationen af en leret topjord og tynde lerlag herunder, derfor ud til at være den mest kritiske situation i forhold til udvaskning af pesticider.

- d) *J.E. kritiserer administrationen for ikke at medtage resultaterne af den såkaldte massescreening.*

Massescreeningen består af data fra hele landet. Planforslaget beskriver primært de undersøgelsesdata, der stammer fra planens gyldighedsområde.

Resultaterne fra massescreeningen bør ses i sammenhæng med resultaterne fra den almindelige statslige grundvandsovervågning (GRUMO), som massescreeningen er en overbygning på (prøverne er primært udtaget i GRUMO-boringer). GRUMO-overvågningen er opbygget således, at overvågningen er repræsentativt for dansk grundvand – både relativt terrænnært grundvand og dybereliggende grundvand. GRUMO-overvågningen har løbet i ca. 30 år. Massescreeningen har til formål at afklare, om de almindelige analysepakker i GRUMO og på vandværkerne skal suppleres med stoffer, der hidtil ikke er analyseret for.

Massescreeningen omfattede ikke mange af de stoffer, som indgår i GRUMO-overvågningen. Eksempelvis var de 2 stoffer, som hyppigst er fundet i vandværksboringer – Desphenyl-Chloridazon og DMS - ikke en del af massescreeningen. Massescreeningen har derimod suppleret med en række pesticider, der i dag anvendes, men som ikke tidligere har indgået i overvågningen.

En oversigt over de samlede resultater af den landsdækkende GRUMO-overvågning, en oversigt over hvorvidt de pågældende stoffer i dag er forbudte eller må anvendes samt en særskilt oversigt over fundne stoffer ved massescreeningen er vedlagt.

Massescreeningen påviste, som J.E. bemærker, ikke "nye problemstoffer" af et omfang, der er sammenligneligt med de problemer, der eksempelvis er set med Desphenyl-Chloridazon og DMS.

De kommende år vil der blive analyseret for endnu flere pesticidstoffer, efterhånden som analysemetoderne bliver tilgængelige.

Der findes 4 aktive GRUMO-boringer i planens gyldighedsområde. En af disse (boring 215.743) ligger i det prioriterede indsatsområde ved Eggeslevmagle. Yderligere 2 boringer ligger nær (men udenfor) det prioriterede indsatsområde ved Frankerup. Det er formentlig en af disse 3 boringer, der indgik i massescreeningen.

Der er tidligere konstateret Desphenyl-Chloridazon og spor af Bentazon i boring 215.743 (i 41-44 meters dybde). Desphenyl-Chloridazon er nu forbudt, mens Bentazon fortsat må anvendes, dog med skærpede restriktioner. Resultaterne fra massescreeningen for boringen ved Eggeslevmagle/Frankerup er endnu ikke blevet offentliggjort. Af et kort i det faglige notat, der beskriver resultaterne af massescreeningen, fremgår det dog, at der er påvist pesticider under grænseværdien i boringen.

- e) *J.E. mener, at vurderingen af alderen af vandet i vandværksboringerne "stemmer dårligt overens med, at man har fundet forbudte stoffer i vandværksboringerne".*

Gennemsnitsalderen af det vand vandværkerne indvinder, er de fleste steder 50 år eller mere. Boringsvandet er imidlertid en blanding af vand af forskellig alder. Selvom gennemsnitsalderen er 50 år, kan en del af vandet sagtens være betydeligt yngre. Kortene over "strømningstid" er netop udtryk for denne spredning i vandets alder. I nogle områder er

vandet eksempelvis 25-50 år undervejs, mens det i andre områder i vandværkets opland er 100-200 år eller mere undervejs.

- f) *J.E. kommenterer på forskellige forhold i relation til en række specifikke pesticidstoffer: Bentazon, Metalaxyl-M, Glyphosat/AMPA og 1,2,4-Triazol.*

Bentazon anvendes fortsat, men det er korrekt, at der siden den oprindelige godkendelse af stoffet er indført anvendelsesbegrænsninger for at reducere risikoen for udvaskning. Bentazon er fundet i 3,4 % af vandværksboringerne i Danmark og 6,7 % af boringerne i grundvandsovervågningsprogrammet GRUMO. Stoffet er herunder fundet i koncentrationer over grænseværdien. Det kan ikke afgøres, om det alene er tidligere tiders brug, der er årsagen til indholdet i grundvandet, eller om nogle af fundene kan hidrøre fra nyere brug af pesticidet.

Ved nærmere undersøgelse af godkendelsen af Metalaxyl-M er administrationen blevet opmærksom på, at stoffet i dag alene er godkendt til bejdsning af frø til eksport. Det er tillige tilladt som bejsemiddel i importeret såsæd. Denne begrænsede anvendelse foreslås beskrevet i indsatsplanen i tilknytning til beskrivelsen af fundene.

Oplysningerne i planforslaget om fund af Roundup/Glyphosat/AMPA stammer fra Statens grundvandskortlægning, hvoraf det fremgår, at stofferne er fundet over grænseværdien i boring 215.55 og 215.666, der er beliggende i planens gyldighedsområde. På landsplan er Glyphosat fundet i 6 % af GRUMO-boringerne og AMPA fundet i 4 %, jf. vedlagte oversigt. J.E. nævner endvidere 1,2,4-triazol i sin mail fra 26. maj. 1,2,4-triazol er et nedbrydningsprodukt af en række pesticider, hvoraf nogle fortsat er godkendte at anvende. Stoffet er i VAP-overvågningen påvist udvasket i koncentrationer over grænseværdien og er derfor i særlig fokus hos de centrale myndigheder. Stoffet er påvist i 28,9% af alle GRUMO-boringer – i 4,1% af boringerne over grænseværdien. Stoffet er derimod kun påvist i 1% af vandværksboringerne. En forklaring på denne forskel er formentlig, at prøver fra vandværksboringer repræsenterer dybereliggende (ældre) grundvand, mens prøver fra GRUMO-boringer både repræsenterer højereliggende og dybereliggende grundvand. Desuden er en række vandværksboringer blevet lukket, som følge af indhold af pesticider.

- g) *J.E. skriver under henvisning til Miljøstyrelsens vejledning, at "på trods af dette, så vælger forvaltningen som første indsats et totalt forbud mod pesticider i stedet for at benytte nogle mindre indgribende tiltag"*

Miljøstyrelsens vejledning nævner en række eksempler på indsatser. I forhold til pesticider er nævnt: Skovrejsning, dyrkningsaftaler, informationsmateriale, kampagne, plantebeskyttelsesmiddelfri drift, overvågningsboringer, ekstra vandanalyser, opsporing af ubenyttede brønde/boringer, renovering af vandværksboringer, pumpestrategi og beredskab for spild og uheld. De fleste af disse indsatser indgår direkte eller indirekte i forslaget til indsatsplan. Alle indsatserne gennemføres parallelt og man kan derfor ikke betegne pesticidfrie områder som "første indsats". De nævnte indsatser har vidt forskellig effekt og formål, og supplerer derfor hinanden.

- h) *J.E. henviser til Miljøstyrelsens vejledning, hvor det fremgår at "de valgte indsatser må ikke være mere indgribende, end formålet med indsatsen tilsiger....."*

Administrationen er enig i, at kommunen skal have proportionalitetsprincippet for øje, når den træffer afgørelser. Ved udmøntningen af planen skal der derfor tages hensyn til dette princip, hvis der er tilfælde, hvor de beskrevne indsatser vil have ekstraordinære store konsekvenser for lodsejeren. Ved udmøntningen af planen skal der desuden søges efter de løsninger, som er mindst indgribende, samtidig med at de sikrer, at planens mål opfyldes.

- i) *J.E. foreslår at "i stedet for at indføre forbud mod pesticider så kunne man ved at udnytte og måske øge overvågningen, få en høj grad af sikkerhed for, at der ikke er godkendte pesticider på vej ned mod drikkevandsboringerne".*

Overvågning af udvaskningen af pesticider fra markerne i oplandet til de mest sårbare kildepladser har tidligere være drøftet i forbindelse med indsatsplanen. Efter beslutning i det daværende Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalg den 4. december 2017 blev der udarbejdet forslag for hvert vandværk/kildeplads til en sådan overvågning. Forslagene blev præsenteret for Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget på temamøder den 30. november 2018 og 13. maj 2019. På baggrund af Udvalgets beslutning af 13. august 2019 om etablering af sprøjtefrie områder, er der ikke arbejdet videre med denne form for overvågning.

For at opnå en dækkende overvågning for området er det nødvendigt at etablere en række borer i oplandet og prøvetage dem 4 gange årligt. Ifølge forslaget for oplandet til SK Forsynings Nordre kildeplads ved Eggeslevmagle skulle der etableres 14 overvågningsboringer. Forslaget dækkede imidlertid også BNBO og indsatsområder med strømningstid på mere end 50 år. Ses der alene på de prioriterede indsatsområder vurderes det, at der ved Nordre kildeplads vil skulle etableres ca. 8 overvågningsboringer for at få en dækkende overvågning af udvaskningen fra markerne i de pågældende områder. Etableringsomkostningerne skønnes til ca. 130.000 kr. Prøvetagnings- og analyseomkostningerne skønnes til ca. 130.000 kr./år. Overvågningen vil skulle stå på i en længere år-række. Hertil kommer eventuelle omkostninger til overvågning ved de øvrige kildepladser/vandværker, hvor der er udpeget prioriterede indsatsområder.

Flere vandværker har tidligere udtrykt skepsis overfor den foreslåede overvågning, enten fordi de ønsker egentlige grundvandsbeskyttelsestiltag (sprøjtefrie områder) eller på grund af de relativt høje omkostninger. SK Forsyning har anbefalet etablering af sprøjtefrie områder frem for overvågning.

- j) *J.E. finder det useriøst, at der i planforslaget er en undtagelse vedrørende "opbevaring, håndtering og transport i prioriterede indsatsområder, hvis ejendommens jord udenfor ... kræver det".*

Administrationen er ikke enig heri. Undtagelsen er medtaget af proportionalitetshensyn for at sikre, at landmændene har mulighed for at drive de jorder videre, hvor der fortsat må anvendes pesticider. I de tilfælde hvor undtagelsen tages i anvendelse, vil der være særlig fokus på at minimere risikoen for spild.

- k) *J.E. skriver at "der er ikke proportionalitet i at forbyde pesticider når man kan tillade at drikkevand indeholder 50 gange så meget af det stærkt kræftfremkaldende arsen".*

Administrationen vil ikke gå ind i en diskussion om grænseværdierne for forskellige stoffer. Hele administrationen af vandforsyningsområdet tager udgangspunkt i de til enhver tid gældende grænseværdier, som fastsættes af Staten.

Vedlagt:

- Miljøstyrelsens brev af 6. oktober 2011
- Oversigt over de 25 hyppigst fundne pesticider samt deres administrative status – uddrag af GRUMO-rapport 1989-2018 <https://www.geus.dk/media/22917/grundvand1989-2018-rettet.pdf>
- Oversigt over fundne pesticider ved massescreeningen – uddrag af fagligt notat om massescreeningen <https://mst.dk/media/191019/fagligt-notat-om-resultater-af-massescreening-1332020.pdf>

Indsatsplaner og miljøbeskyttelseslovens § 26 a

2011

Status: Uden status

af 6. oktober 2011
Miljøministeriet
(Naturstyrelsen)

Naturstyrelsen vil hermed orientere om kommunernes mulighed for at anvende miljøbeskyttelseslovens § 26 a i forbindelse med sikring af drikkevandsinteresser mod pesticidforurening.

Miljøbeskyttelseslovens § 26 a blev indsat i forbindelse med ændringerne af miljøbeskyttelsesloven i 1998, jf. lov nr. 479 af 1. juli 1998.

Bestemmelsen er i nogle år blevet administreret således, at kommunalbestyrelsens anvendelse af bestemmelsen forudsatte, at der forelå en statslig pesticidkortlægning. Naturstyrelsen har imidlertid siden ændret retsopfattelse og finder nu, at det formelle lovgrundlag er tilstrækkeligt til, at kommunalbestyrelsen kan udstede et påbud om rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, jf. miljøbeskyttelseslovens § 26 a, også selvom der ikke foreligger en statslig kortlægning.

Naturstyrelsen skal hermed orientere kommunerne om, at kommunalbestyrelsen i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 26 a kan pålægge ejeren af en ejendom rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat eller pesticider. Der ydes fuldstændig erstatning for pålægget. Bestemmelsen vil således kunne anvendes i de tilfælde, hvor det ikke har været muligt at indgå en frivillig aftale på rimelige vilkår.

Et påbud i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 26 a forudsætter, at der er vedtaget en indsatsplan, jf. vandforsyningslovens § 13 og § 13 a, at kommunen kan tilvejebringe tilstrækkelig dokumentation for, at det pågældende område er følsomt for pesticider, og at påbuddet ikke er mere vidtgående end nødvendigt.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at man for pesticider ikke på samme måde som for nitrat kan identificere områder, der er velbeskyttede, og områder, der er dårligt beskyttede. For pesticider kan man derfor være nødt til at udpege de områder, hvor grundvandsdannelsen er særlig stor, og hvor risikoen for forurening af grundvandet derfor alt andet lige er større end andre steder.

Staten udpeger nitratfølsomme indvindingsområder i forbindelse med den statslige kortlægning. Områder med stor grundvandsdannelse kan udledes på baggrund af denne kortlægning.

En kombination af konkret viden om stor grundvandsdannelse, viden om den konkrete arealanvendelse samt viden om forureningskilder vil dermed kunne udgøre et tilstrækkeligt grundlag for kommunernes vurdering af, hvorvidt det er nødvendigt at iværksætte en indsats for at beskytte grundvandet mod pesticider.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 64 a, at erstatning i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 26 a, betales af kommunalbestyrelsen, eller hvis kommunalbestyrelsen har givet samtykke hertil, helt eller delvist af det eller de vandforsyningsanlæg, der har fordel af beslutningen.

Tabel 12. GRUMO & Vandværksboringer. De 25 hyppigst fundne stoffer i GRUMO-indtag (1990-2018) og vandværksboringer (1992-2018), der var i 2018. Tabellen viser i andel indtag/boringer opdelt efter mindst ét fund eller mindst én overskridelse af kravværdien (>0,1 µg/l). I tabellen indgår kun stoffer analyseret i mere end 100 boringer. ^a kun analyseret i 155 boringer, ^b kun analyseret i 166 boringer, ^c kun analyseret i 141 boringer. Se også Bilag 5 og 7.

Grundvandsovervågning 1990-2018			Vandværksboringer 1992-2018		
Stofnavn	Med fund, %	>0,1 µg/l %	Stofnavn	Med fund %	>0,1 µg/l %
DPC (desphenylchloridazon)	31,2	17,0	DMS (N,N-dimethylsulfamid)	29,8	7,7
1,2,4-Triazol	28,9	4,1	DPC (desphenylchloridazon)	21,1	7,2
DMS (N,N-dimethylsulfamid) ^c	22,0	3,5	BAM (2,6-dichlorbenzamid)	19,8	3,7
BAM (2,6-dichlorbenzamid)	20,0	7,7	Dimethachlor ESA ^a	12,3	3,2
MDPC (methyl-desphenyl-chloridazon)	18,0	6,1	MDPC (methyl-desphenyl-chloridazon)	5,3	0,8
DEIA	14,8	3,4	Metazachlor ESA ^a	3,9	0,6
Atrazin, desisopropyl-	10,8	1,7	Bentazon	3,4	0,4
4-Nitrophenol	7,5	0,5	Alachlor ESA ^a	2,6	0,0
Atrazin, desethyl-	7,0	1,4	Mechlorprop	2,5	0,2
Didealkylhydroxyatrazin	6,9	1,1	Dichlorprop	2,0	0,2
Bentazon	6,7	2,1	Propachlor ESA ^a	1,9	0,0
Glyphosat	6,0	1,2	Atrazin	1,9	0,2
Metribuzin, desaminodiketo-	5,0	1,6	Hexazinon	1,6	0,2
Atrazin	5,0	1,0	DEIA	1,6	0,1
Trichloreddikesyre	4,6	1,1	Atrazin, desethyl-	1,6	0,1
Dichlorprop	4,1	1,2	4-CPP	1,5	0,2
AMPA	4,0	1,1	Atrazin, desisopropyl-	1,4	0,0
Mechlorprop	3,5	0,9	Acetochlor ESA ^a	1,3	0,6
Metribuzin, diketo-	3,4	1,1	Dimethachlor OA ^a	1,3	0,0
Deisopropylhydroxyatrazin	2,9	0,2	Metazachlor OA ^a	1,3	0,6
CGA 62826	2,7	0,6	4-Nitrophenol	1,2	0,0
2,6-Dichlorbenzoesyre	2,6	0,3	2C6MPP (2,6-mechlorprop) ^b	1,2	0,0
Simazin	2,5	0,4	CGA 108906	1,1	0,1
4-CPP	2,1	0,7	2,6-Dichlorbenzoesyre	1,0	0,0
Hexazinon	2,1	0,4	1,2,4-Triazol	1,0	0,0

Tabel 8. Pesticider og nedbrydningsprodukter, der indgik i GRUMO-analyseprogrammet eller boringskontrollen i 2018, sorteret efter administrativ status og stofgruppe. Stoffer markeret med * er nedbrydningsprodukter eller synteseenheder. Stoffer, der er tilføjet GRUMO i 2016 eller boringskontrollen i perioden 2017-2018, er mærket med ^{nyt}. Den regulative status for stoffernes anvendelse blev opgjort pr. 25. september 2019. Baggrundsfarven viser hvilke stoffer, der kemisk hører sammen. Ud over stofferne i denne tabel indgår 2,4-dichlorphenol og 2,6-dichlorphenol i både GRUMO-analyseprogrammet og boringskontrollen, men indgår ikke i de generelle pesticidopgørelser, da stofferne også kan stamme fra industrielle anvendelser. Chlorphenolerne behandles separat i kapitel 6.4

Pesticid/ nedbrydningsprodukt*	Stofgruppe	GRUMO	Borings- kontrol	Beskrivelse
Glyphosat	Organofosfo- nat	X	X	Herbicide, tilladt som sprøjtemiddel.
AMPA (aminomethyl- phosphorsyre)*	Organofosfo- nat	X	X	Nedbrydningsprodukt fra glyphosat. Tilladt.
Bentazon	Thiadiazin	X	X	Herbicide, tilladt som sprøjtemiddel.
ETU (ethylthiourea)*	Dithiocarba- mat	X	X	Nedbrydningsprodukt fra dithiocarba- mat fungicider, heraf er nogle forbudte som sprøjtemidler (maneb, zineb), an- dre tilladte (fx mancozeb). Bruges også i industrielle processer fx vulkani- sering.
Dichlorprop/dichlorprop-P	Phenoxysyre	X	X	Herbicide, dichlorprop-P er tilladt som sprøjtemiddel, dichlorprop (racemisk blanding) er forbudt.
Mechlorprop/mechlorprop-P	Phenoxysyre	X	X	Herbicide, forbudt som sprøjtemiddel.
2,4-D	Phenoxysyre	X		Herbicide, tilladt som sprøjtemiddel.
MCPA	Phenoxysyre	X	X	Herbicide, tilladt som sprøjtemiddel.
4-PPP*	Phenoxysyre	X	X	Urenhed i phenoxysyrerne dichlorprop (tilladt) og mechlorprop (forbudt), mu- ligvis også nedbrydningsprodukt fra dichlorprop.
2,6-DCPP (2-(2,6-dichlorp- henoxy)propionsyre)*	Phenoxysyre	X	X	Urenhed i phenoxysyren dichlorprop (tilladt).
Atrazin	Chlortriazin	X	X	Herbicide, forbudt som sprøjtemiddel.
Hydroxyatrazin*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra atrazin (for- budt).
Desethylatrazin*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra atrazin (for- budt).
Desisopropylatrazin*	Chlortriazin	X	X	Triazin, nedbrydningsprodukt fra atra- zin (forbudt), terbuthylazin (forbudt) simazin (forbudt) og formentlig andre chlortriaziner.
DEIA (desethyldeisopropylat- razin)*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra atrazin (for- budt), terbuthylazin (forbudt), simazin (forbudt) cyanazin (forbudt) og for- mentlig andre chlortriaziner.
Desethylhydroxyatrazin*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra atrazin (for- budt) og formentlig andre triaziner.
Desisopropylhydroxyatrazin*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra atrazin (for- budt), simazin (forbudt), terbuthylazin (forbudt) og formentlig andre triaziner.
Didesalkylhydroxyatrazin (hy- droxy-DEIA)*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra atrazin (for- budt), simazin (forbudt), terbuthylazin (forbudt), cyanazin(forbudt) og for- mentlig andre triaziner.
Simazin	Chlortriazin	X	X	Herbicide, forbudt som sprøjtemiddel.
Hydroxysimazin*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra simazin (for- budt).
Desethylterbuthylazin*	Chlortriazin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra herbicidet terbuthylazin (forbudt).
Hexazinon	Triazinon	X	X	Herbicide, forbudt som sprøjtemiddel.

Pesticid/ nedbrydningsprodukt*	Stofgruppe	GRUMO	Borings- kontrol	Beskrivelse
Metribuzin	Triazinon	X	X	Herbicid, forbudt som sprøjtemiddel.
Metribuzin, desamino-*	Triazinon	X	X	Nedbrydningsprodukt fra metribuzin (forbudt).
Metribuzin, diketo-*	Triazinon	X	X	Nedbrydningsprodukt fra metribuzin (forbudt).
Metribuzin, desaminodiketo-*	Triazinon	X	X	Nedbrydningsprodukt fra metribuzin (forbudt).
4-Nitrophenol*		X	X	Urenhed eller nedbrydningsprodukt fra insecticidet parathion (forbudt). Kan også være urenhed i andre midler eller stamme fra industrielle processer.
Metalaxyl/metalaxyl-M	Acylalanin	X	X	Fungicid, forbudt som sprøjtemiddel, men tilladt som bejdsemiddel til eksport. Tilladt som bejdsemiddel i importeret såsæd.
CGA-62826*	Acylalanin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra metalaxyl/metalaxyl-M (tilladt).
CGA-108906*	Acylalanin	X	X	Nedbrydningsprodukt fra metalaxyl/metalaxyl-M (tilladt).
Diuron	Phenylurea	X	X	Herbicid, forbudt som sprøjtemiddel.
Dichlobenil	Benzonitril	X	X	Herbicid (forbudt).
BAM (2,6-dichlorbenzamid)*		X	X	Nedbrydningsprodukt fra dichlobenil og chlorthiamid (herbicider, forbudte) og bejdsemidlet fluopicolid (forbudt til bejdsning i DK, tilladt i importeret såsæd).
2,6-Dichlorbenzosyre*		X	X	Nedbrydningsprodukt fra dichlobenil og chlorthiamid (herbicider, forbudte) og bejdsemidlet fluopicolid (forbudt til bejdsning i DK, tilladt i importeret såsæd).
1,2,4-triazol*	Triazol	X ^{nyt}	X ^{nyt}	Nedbrydningsprodukt fra herbicidet amitrol (forbudt) og triazolfungicider fx tebuconazol, epoxiconazol, propiconazol og metconazol (tilladte som sprøjtemidler). Derudover anvendes nogle triazol-fungicider som bejdsemidler (fx tebuconazol, tilladt), som vækstregulerende midler (fx metconazol, tilladt) og som biocid i maling og træbeskyttelse (fx propiconazol og tebuconazol, tilladte).
DMS (N,N-dimethylsulfamid)*			X ^{nyt}	Nedbrydningsprodukt fra diclofluanid (fungicid, forbudt) og tolylfluanid (fungicid, forbudt som sprøjtemiddel, tilladt biocidanvendelse), begge moderstoffer har både haft pesticidanvendelse og biocidanvendelse.
DPC (desphenylchloridazon)*	Pyridazinon	X ^{nyt}	X ^{nyt}	Nedbrydningsprodukt fra chloridazon (herbicid, forbudt)
MDPC (methyl-desphenyl-chloridazon)*	Pyridazinon	X ^{nyt}	X ^{nyt}	Nedbrydningsprodukt fra chloridazon (herbicid, forbudt)

Tabel 2 – Stoffer fundet i GRUMO massescreening 2019 fordelt på fund hhv. under og over kravværdien (KV) på 0,1 µg/l. Desuden fremgår stofspecifikke detektionsgrænser og højest målte koncentration.

* Stoffet ikke reguleret som et pesticidaktivstof, og dermed gælder kravværdien for pesticidstoffer ikke.

** For disse 2 stoffer gælder, at der kun er opnået 246 analyse-resultater, fordi en del af prøven er gået tabt.

Stof på vandværkernes obligatoriske boringskontrol (drikkevandsbekendtgørelsen).

Stof indgår indirekte på vandværkernes obligatoriske boringskontrol (drikkevandsbekendtgørelsen), idet stoffet er del af en blanding af isomerer, som indgår i boringskontrollen.

Stofnavn	Antal analyser	Fund (>DL - 0,1 µg/l)	Fund over KV (>0,1 µg/l)	Andel af alle fund ift. antal analyser	Andel af fund over KV	Min (µg/l)	Max (µg/l)
2C6MPP	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,029
4-Chlor-3-methylphenol	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,005 (DL)	0,018
Alachlor ESA #	248	4	1	2,0%	0,4%	< 0,01 (DL)	0,14
Boscalid	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,016
CGA 369873	248	3	1	1,6%	0,4%	< 0,01 (DL)	0,44
Chloridazon	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,03
Chlorsulfuron	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,03
Cholin-chlorid	248	3	0 *	1,2%	0,0%	< 0,02 (DL)	0,08
Clopyralid	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,019
Dichloroethylisothiazolinon	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,005 (DL)	0,006
Dichlorprop-P ##	248	3	0	1,2%	0,0%	< 0,002 (DL)	0,006
Dimethachlor ESA #	248	2	1	1,2%	0,4%	< 0,01 (DL)	0,36
Dimethachlor OA #	248	2	0	0,8%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,083
Hexachlorbenzen	246**	2	0	0,8%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,076
Imazalil	248	2	0	0,8%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,035
Imidacloprid	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,022
Mechlorprop #	248	0	1	0,4%	0,4%	< 0,002 (DL)	0,599
Mechlorprop-P ##	248	0	1	0,4%	0,4%	< 0,002 (DL)	0,27
Metalaxyl-M #	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,037
Metaldehyd	248	0	1	0,4%	0,4%	< 0,02 (DL)	0,31
Metamitron-desamino	248	2	0	0,8%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,01
Metazachlor ESA #	248	2	2	1,6%	0,8%	< 0,01 (DL)	3,1
Metazachlor OA #	248	0	2	0,8%	0,8%	< 0,01 (DL)	0,64
Metolachlor ESA	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,05
Monuron	248	5	0	2,0%	0,0%	< 0,002 (DL)	0,025
Pentachlorbenzen	246**	2	0	0,8%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,086
Propazin	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,014
Prosulfocarb	248	1	0	0,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,015
TFMP	248	6	0	2,4%	0,0%	< 0,01 (DL)	0,034
Triclosan	248	2	0	0,8%	0,0%	< 0,005 (DL)	0,015
t-Sulfinylacetic acid	248	3	1	1,6%	0,4%	< 0,01 (DL)	0,32